

IN MEMORIAM

PROF. VUKAŠIN AČANSKI, UNIV. DIPL. INŽ. GRAD., 1941–2014

Spoštovanemu profesorju Ačanskemu v slovo

Pravzaprav ne vem, kako naj se uvod v ta govor sploh glasi.

Srečujemo se z izjemno širino človeka, od katerega se poslavljamo. To širino želimo strniti v en sam poslovilni govor. To je nemogoče, ker ta širina, kakorkoli jo želimo oblikovati, sili prek robov, kot poplava, ki grmi v vsej svoji spoštljivi sili in je ni mogoče uokviriti v meje za človeka običajnih razsežnosti.

Ta silna moč čezmerne širine in odličnosti s smrtjo ni presekana, saj ostaja svetla sled njegovih dejanj, izjemnih stvaritev in bogatih spominov. Ačanski – opuščam nazive gospod, profesor in drugo, ker ti niso potrebni, ker je ime izraz zanje – je bil človek, ki je vsako stvar, ki se je je lotil, opravil z njemu značilno vnemo, z vsemi pozitivnimi učinki za vse ljudi.

Po strokovni plati bo za vse, ki se ukvarjamo z našo stroko, ostal v prvi vrsti izjemen inženir, z genialnim smislom in občutkom za ravnesje v prostoru. Ta občutek, podprt z neizmernim znanjem o snovanju konstrukcij, mu je omogočil, da je znal zasnovati konstrukcije, ki bodo ostale spomeniki človeškega znanja in tehnične kulture še dolgo po tem, ko o nas ne bo več sledu. S tem je Ačanski v celoti izpolnil svoje poslanstvo.

Če človek ustvarja takšna dela, ta ne morejo – kljub brezbržnosti sveta, ki nas obdaja – ostati neopažena.

Za svoje delo je prejel veliko število pomembnih strokovnih nagrad za izjemne stvaritve v nekdanji Jugoslaviji, med njimi tudi red dela s srebrnim vencem in Borbino nagrado za najboljšo stvaritev arhitektov v Sloveniji l. 1976. Številne so tudi njegove nagrade v Sloveniji, kasneje tudi v novi državi Sloveniji. Ena najpomembnejših nagrad je nagrada Inženirske zbornice Slovenije za inženirski dosežek v letu 2002, podeljena njemu kot projektantu in sodelavcem za viadukt Ločica na avtocesti čez Trojane.

K temu zagotovo sodijo pomembni prispevki, ki jih je predstavil na številnih strokovnih kongresih in simpozijih po vsem svetu, vselej z omembo sodelavcev in okolja, ki je odmevne stvaritve omogočilo.

Objektivni svet spozna ljudi, kot je bil Ačanski, za takšne, ki prinašajo razvoj in napredek, zato ga je vključil v številne strokovne asociacije. Bil je član predsedstva jugoslovanskega društva konstruktorjev, podpredsednik Jugoslovanskega društva za prednapenjanje, predsednik Slovenskega društva konstruktorjev v enem mandatu, član mednarodnih društev FIP, IABSE in drugih.

Ko smo osnovali svojo državo, je bil goreč pobudnik ustvarjanja temeljev strokovni podpori novemu sistemu in zakonodaji, ki naj ustvari dobre pogoje v graditvi. Zato je bil tudi soustanovitelj Inženirske zbornice Slovenije, slavnostni govornik na ustanovni skupščini, večletni član UO MSG in dolgoletni član več odborov in komisij IZS, med drugim tudi predsednik Odbora za dobro prakso in predsednik strokovnega sveta MSG. Kot objektiven strokovnjak je bil dolgoletni član izpitne komisije.

Zaradi širokega smisla za razvojno delo in vedenja o pomenu raziskovalnega dela je bil zagotovo eden najpomembnejših nosilcev bogate razvojnoraziskovalne dejavnosti v Gradisu in nekajletni predsednik programske komisije Raziskovalne enote GIP Gradis.

Požrtvovalno delo na tem področju je bilo vzrok za njegovo imenovanje za predsednika posebne raziskovalne skupnosti Slovenije za gradbeništvo.

Vse izsledke, ki jih je prinašalo razvojnoraziskovalno delo, intenzivno spremljanje vseh dosežkov pri snovanju predvsem inženirskih objektov po svetu ter povezave s številnimi strokovnjaki prek meja je Ačanski s pridom vpeljal v projektivni biro, ki ga je vodil in v katerem je intenzivno snoval kot vodilni projektant.

Bil je človek s poudarjenim čutom za zaznavanje sposobnosti ljudi in človek, ki v ljudeh, ki so z njim skupaj snovali in ustvarjali, nikoli ni videl konkurentov, ampak predvsem strokovnjake, ki prispevajo k skupnemu cilju. S takim pristopom je ustvaril čvrsto moštvo z izjemno ustvarjalno energijo, ki je bilo eno izmed najpomembnejših nosilcev projektantskega ustvarjanja že v Jugoslaviji, zatem tudi v Sloveniji. Gradisov biro, kot se mu je že tedaj reklo, je

bil zagotovo eden najvidnejših nosilcev strokovnosti, inventivnosti in kvalitete pri snovanju inženirskih objektov. Delati v taki ekipi je bilo veliko veselje, velik strokovni izziv in ne nazadnje tudi čast in priznanje.

Biro nikoli ni bil zaprt za perspektivne, ukaželjne mlade inženirje, tehnike in druge profile, ki jih organizacija takega biroja zahteva. Predvsem mladi inženirji smo imeli v biroju neomejene možnosti za hiter strokovni in organizacijski razvoj. Ačanski je skupaj z drugimi izkušenimi vodilnimi projektanti ustvaril vrhunski pedagoški tim, ki nam je nesebično in vedno posredoval svoje bogate strokovne izkušnje, nas spodbujal, vključeval v razvojno-raziskovalno delo, priskrbel strokovno literaturo, že zelo hitro omogočil uvajanje računalnikov, omogočal udeležbo na številnih strokovnih srečanjih v domovini in tujini, skrbel za dodatno izobraževanje in še marsikaj. Predvsem je bilo pomembno to, da smo bili vsi sodelavci deležni zaupanja in da smo se že zgodaj vključevali v zahtevne faze projektantskega ustvarjanja in se tudi zelo zgodaj zavedeli visoke stopnje odgovornosti, ki jo projektiranje zahtevnih objektov zahteva.

Kljub odgovornemu delu je vedno ustvarjal dobro delovno okolje, s sproščenim pristopom do ljudi, z dobrim humorjem in z gojenjem kolektivnega duha pri delu.

Uspešnost biroja je bila vzrok za relativno dobro finančno stanje. Tudi pri tem je Ačanski pokazal obilje posluha in znal poskrbeti za socialno dobrobit sodelavcev, predvsem pri reševanju stanovanjskih vprašanj.

Za uspešnost biroja je bila zelo pomembna odprtost Ačanskega do drugih strokovnih institucij in univerze, s katerimi je stkal močne strokovne vezi, ki so uspešnost dela oplemenitile na obeh straneh. Verjetno je bila tedaj premierna povezava s Fakulteto za arhitekturo ljubljanske univerze, ki je prinesla prve realizacije arhitekturnega oblikovanja inženirskih objektov in kasnejše številne uspešne aplikacije.

Ačanski je bil tudi zelo dober pedagog z izjemnim smislom približati se mladim. Sam se spomnim njegovega poučevanja v Gradbeni tehnični šoli v Mariboru, kjer sem ga prvič spoznal. Čeprav je učil zahteven predmet, statiko, in popravnih izpitov ni manjkalo, je bil najbolj popularen učitelj in smo ga dijaki in kasneje že odrasli vselej radi vabili na naša srečanja.

Strokovna širina, splošna razgledanost, stalna vez s svetovnimi dosežki in smisel za posredovanje znanja mladim ter vse povezave, predvsem z gradbeno fakulteto v Mariboru, so ustvarili podobo človeka, ki mu je zagotovo tudi mesto na univerzi. Tako je bil habilitiran profesor na GF mariborske univerze. Poučeval je predmeta Prednapeti beton in Mostovi. Tudi tukaj je bil njegov pedagoški prispevek zelo viden. Prispeval je k vzgoji številnih mladih strokovnjakov, predavanjem je pridal tudi nujen poudarek na praktičnih znanjih, kar je dajalo študiju potrebno podporo prakse.

Nasploh je bil Ačanski, ob obsežnemu teoretičnemu znanju, izjemen praktik in inženir s poudarjenim smislom za gradbeno operativno. Bil je projektant, ki je bil sposoben v kratkem času zaznati operativni problem, ga analizirati in tudi v zelo kratkem času podati učinkovite, zanesljive rešitve. Bil je človek, ki je vselej spoštoval mnenje vsakega, tudi preprostega človeka, in ki je pokazal spoštovanje do vseh delavcev na gradbišču. Ni mu bilo odveč stisniti od rje umazano roko železokrivca.

Ob vseh naštetih strokovnih aktivnostih, ob bremenih, ki jih je prevzemal z vodenjem biroja, je bil zelo pristopen človek s smislom za sprostitev v prostem času, kolikor ga je imel. Tudi tukaj se je pokazala navezanost sodelavcev na biro, ki jo je zagotovo v veliki meri znal ustvariti, saj je obilo razpoložljivega časa preživel z nami na skupnih praznovanjih, ekskurzijah, izletih, ob športnem udejstvovanju, ki so bila vselej zabavna, sproščujoča in prisrčna.

Danes se poslavljamo od inženirja Ačanskega. Nikakor se ne poslavljamo od širine njegovega duha in nikakor se ne poslavljamo od veličine vsega, kar je ustvaril, vse to ostaja z nami. Na nas je, da s pogumom nadaljujemo vse, kar je s svojo veličino začrtal.

Slava mu.

Peter Koren, univ. dipl. inž. grad.